

USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Jana Čížka a Mgr. Karla Černína, Ph.D., ve věci

žalobce: **D. P.**

zastoupený opatrovníkem L. L.
bytem X

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem či donucením žalovaného

takto:

- I. Žaloba se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou, kterou označil jako žalobu proti zásahu správního orgánu podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) se žalobce domáhá zrušení rozhodnutí žalované ze dne 10. 6. 2020, č. j. X, neboť jde podle jeho názoru o nezákonný zásah orgánu veřejné moci. Současně žádá, aby soud přikázal žalované přiznat žalobci důchod dle § 42 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění.
2. V žalobě uvedl, že mu byl dne 19. 5. 2023 doručen posudek o invaliditě sp. zn. SZ/2023/1144-BR od posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“), která vypracovala druhý doplňující posudek pro účely přezkumného řízení soudního ve věci přiznání invalidního důchodu žalobci. Žalobce se závěry posudku nesouhlasí a uvádí, že neměl možnost se proti jejím závěrům bránit. Posudková komise MPSV měla totiž povinnost zohlednit závěry znaleckého posouzení, které bylo podkladem pro rozhodnutí Okresního soudu v Jablonci nad Nisou č. j. 3 Nc 7309/2022-245, což neučinila.
3. Soudu je z vlastní úřední činnosti známo, že žalobce již dříve podal žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 27. 4. 2021, č. j. X, jehož zrušení se domáhá i nyní. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla žalobcovy námitky proti prvostupňovému rozhodnutí ze dne 10. 6. 2020, č. j. X, kterým byla zamítnuta žalobcová žádost o invalidní důchod. Žaloba proti rozhodnutí o námitkách ze dne 27. 4. 2021 byla zamítnuta rozsudkem Krajského soudu ze dne 21. 6. 2023, čj. 22 Ad 7/2021-197. Podkladem rozhodnutí soudu byl mj. i žalobcem označený posudek posudkové komise MPSV o invaliditě sp. zn. SZ/2023/1144-BR. Žalobcovu kasační stížnost proti uvedenému rozsudku zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 14. 12.

2023, čj. 4 Ads 271/2023-67, a úspěšný nebyl žalobce ani s ústavní stížností, kterou odmítl Ústavní soud usnesením ze dne 20. 3. 2024, sp. zn. I. ÚS 413/24.

4. Nyní podanou žalobou se žalobce *de facto* domáhá nového posouzení jeho zdravotního stavu a přezkoumání téhož rozhodnutí žalované, které již bylo přezkoumáno v řízení sp. zn. 22 Ad 7/2021. Takový postup však zákon neumožňuje.
5. Podle § 82 s. ř. s. platí, že *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasazeno, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*
6. Podle § 85 s. ř. s. je žaloba *nepřípustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.*
7. Soudní řád správní zavedl ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu jako institut ochrany před nezákonným jednáním správního orgánu, přitom však definici zásahu neobsahuje; zásah vymezuje velmi obecně a široce. Jde o úkony neformální, pro které mohou a nemusí být stanovena pravidla, např. faktické pokyny (typicky v dopravě), bezprostřední zásahy (při ohrožení, při demonstraci, příkazy ke zjednání nápravy), zajišťovací úkony atd.; tedy obecně úkony, které **nejsou činěny formou rozhodnutí**, ale přesto jsou závazné pro osoby vůči nimž směřují, a ty jsou povinny na jejich základě něco konat, nějaké činnosti se zdržet nebo nějaké jednání strpět (viz např. rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2008, čj. 2 Aps 7/2007 - 57, ze dne 28. 3. 2008, čj. 5 Aps 6/2007-130, ze dne 4. 8. 2005, čj. 2 Aps 3/2004-42).
8. Institut žaloby proti nezákonnému zásahu ovšem nemůže být vykládán jako náhražka žaloby proti rozhodnutí správního orgánu. Účastník řízení nemůže volit, kterou z těchto žalob bude pro sebe považovat za výhodnější a které řízení tedy bude iniciovat; určujícím kritériem není procesní taktika žalobce, nýbrž povaha napadeného úkonu. Žalovat nezákonný zásah je proto možno jen tehdy, pakliže ochrana jinými právními prostředky není možná. A mezi jiné prostředky právní ochrany se počítá i žaloba proti rozhodnutí správního orgánu. V tomto smyslu má před zásahovou žalobou „přednost“ žaloba proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s.
9. Z žalobního petitu i celé žaloby je zřejmé, že žalobce není spokojen s posudkovým hodnocením svého zdravotního stavu a brojí proti rozhodnutí na toto posouzení navazující. Posudek posudkové komise MPSV a rozhodnutí žalované nelze považovat za zásah, který lze napadnout žalobou proti nezákonnému zásahu. Žalobce se mohl ochrany či nápravy domáhat žalobou proti rozhodnutí správního orgánu, což také učinil, jak bylo shora uvedeno. Neúspěch v předchozím řízení před soudem nelze nahradit prostřednictvím nové žaloby, byť jde o jiný žalobní typ. Žalobnímu návrhu žalobce tak nelze vyhovět, jelikož žaloba je dle § 85 s. ř. s. nepřípustná.
10. Soud proto **odmítl žalobu pro nepřípustnost** podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 85 s. ř. s.
11. Navíc je zásahová žaloba i opožděná. Podle § 84 s. ř. s. *musí být žaloba podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo. Zmeškání lhůty nelze prominout.* Z podání žalobce vyplývá,

že brojí proti posudku posudkové komise MPSV o svém zdravotním stavu, o kterém se dozvěděl dne 19. 5. 2023, a proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 6. 2020, č. j. X. V obou případech, i kdyby žaloba byla teoreticky přípustná, je zřejmé, že byla podána po uplynutí zákonné dvouměsíční lhůty podle § 84 s. ř. s. Pro opožděnost by ji tedy soud musel odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

12. *Obiter dictum* soud doplňuje, že nevyzýval žalobce k úpravě žalobního typu a petitu žaloby. I kdyby totiž žalobce uplatnil žalobu pomocí odpovídajícího žalobního typu, tj. jako žalobu proti rozhodnutí žalované podle § 65 s. ř. s., nemohl by se jí soud meritorně zabývat.
13. Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu je nepřípustná v případech, domáhá-li se žalobce přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle tohoto nebo zvláštního zákona vyloučeno.
14. Podle § 69 s. ř. s. *je žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla.* Žalobou ve správním soudnictví lze tedy napadnout pouze rozhodnutí v posledním stupni, tj. rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o posledním oprávněm prostředku. Žaloba proti prvostupňovému rozhodnutí žalované ze dne 10. 6. 2020, č. j. X, by byla nepřípustná.
15. Stejně tak se soud nemůže meritorně zabývat žalobou ve věci, o které již bylo rozhodnuto. Rozhodnutí žalované ze dne 27. 4. 2021, kterým žalovaná potvrdila prvoinstanční rozhodnutí, již bylo přezkoumáno a bylo o něm pravomocně rozhodnuto v soudním řízení vedeném pod sp. zn. 22 Ad 7/2021. V rámci tohoto soudního řízení bylo přezkoumáno i zdravotní posouzení žalobce, tj. posudky posudkové komise MPSV ze dne 31. 3. 2021, ze dne 10. 11. 2021 a 8. 2. 2023, které byly podkladem pro napadená rozhodnutí žalované a soudu. V rámci soudního řízení měl žalobce možnost namítat nesprávnost těchto posudků, a domoci se tím jejich přezkoumání. Posudkové závěry posudkové komise MPSV ani napadené rozhodnutí žalovaného nelze nyní znovu přezkoumat, a to pro překážku věci pravomocně rozhodnutí (*res iudicata*). Žaloba proti rozhodnutí žalované by tedy musela být odmítnuta pro nedostatek podmínek řízení podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
16. O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 3 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 26. května 2025

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu

